

„Kui kohtate eksitust... siis proovige kas ei saa te seda kannatlikult keerata ja ringi pöörata, nõnda, et valgus langeks headuse ja tõe tuumale, mis on tavaliselt olemas valedes arusaamades.”

Johannes Paulus I

VALGUS

NR. 4 (64) AUGUST 2009

ORAVA VALLA LEHT

Ester Valgemäe foto

On august

Kuuvalgus. Ritsikate laul. Ja tähed, tähed.

Ning floksilõhn – see august, lõikuskuu.

Kõik vaikimisi sügisesse läheb – puud, lilled, õunad valgeklaari-puul...

Neis, kunagi kirjutatud luuleri-dades olekski nagu kõik põhiline augustikuu kohta öeldud. Ainult mõnda tahaks veel lisada.

Sel aastal oli pikk kevadeootus, pikk suveootus. Nüüd tundub, et suvi on lõpuks päralt jõudnud. Vihmased päevad ju tüütasid. Igal sügisel kogub aednik oma saagi. Igal sügisel on midagi väga külmslikult. Sel aastal kannavad rohket saaki mustsõstrapõõsad. Viljapuudest on loodus helde olnud pirnipuudele. Lausa võlutult vaatan viljade raskuse all kaarduvaid pirnioksi. Mets on alati millegi poolest rikas. Seekord leidub hul-

ganisti kukeseeni ja mustikaid. Ka pohlad on metsäärtes juba värvunud põhitooni. Ühtäkki on nii palju kõike, mida pakuvad aiad ja metsad. See on ilu ja rõõm – ikka tuled metsast või aiast täis korviga.

Linnulaulu jääb järjest vähemaks ja kusagilt hiilib vaikne nukrus hinge – suvi jõuab imeliselt ruttu lõpule. Aga suve ilusaimad päevad jäävad meid saatma veel tükiks ajaks. Jäävad kõrkjad järvevese ja hundinuiad. Ning ritsikate viulipoognad mängivad veel hallaöödeni. Jääb liblikate lend ning viimased suvelõhnad aedades, metsades. Jäävad vaikne ilu ja roheline rahu, hommikud ja viljapõldudel valmivate terade lõhn. Nautigem veel suve ja võtkem sellest kogu viimane ilu.

Milvi Raudsep

Septembris algab Orava ANK ruumide remont

Eelmisel suvel eraldati Euroopa Regionaalfondist 615 600 krooni Orava Avatud Noortekeskuse remondiks. Raha kasutusse saamine on päris pikk protseduur. Alates veebruarist on toimunud pidev kirj vahetus Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutuse Innove spetsialistidega projekti täiendamiseks ja parandamiseks. Esimesed raha väljamaksed jõuavad augustis.

Paralleelselt taotluse menetlemisega toimus noortekeskuse rekonstrueerimistöde projekteerimine. Ehitusprojekt valmis juuni

lõpuks. Juulis toimus lihtmenetlusega hange ehitaja leidmiseks. Laekus viis pakkumust, millest komisjon valis soodsama pakkuja AS Semuehitus. Leping ehitajaga on sõlmitud ning ehitustööd kooli keldris algavad septembris. Lõplikult valmivad ruumid 2010. aasta alguses. Remonditööde lõpuni töötab noortekeskus koolimaja videoklassis, kus alustasime 2006.a oktoobris.

Ene Säinast

Esimese klassi nimekiri

1. Allik, Algis
2. Kerge, Katry
3. Kikas, Richard
4. Krigul, Eva-Lotta
5. Loosaar, Laivi
6. Rätsepp, Birgit
7. Salm, Päikeriin
8. Seim, Loren
9. Süvaorg, Sander
10. Tuul, Karolin
11. Vaher, Mary Helene

Selles lehes:

- Kooliaeg pole kaugel
- Kaika suveülikoolist
- Euroraha kasutamisest Orava vallas
- Koostöö arendamine kahe valla vahel
- Spordist
- Käsitöölaagrist
- Külapäev Lepassaares
- Vallavolikogus

Kooliaeg pole kaugel

Õpilastel kestab suvepuhkus, kuid koolimaja pole suvel eriti puhata saanud. Tartu spordiklubid on suvel Orava võimla aktiivsed kasutajad. Lisaks tavapärasele kahele sulgpallilaagritele toimus juunis ka ba-tuudihüppajate teeninglaager.

Eriline au oli augustis võõrustada kultuurisündmust nimega Kaika Suveülikool. Kolme päeva jooksul sai kuulda asjatundjate käsitlust Orava kandi kohta.

Laagrite vahel jäi veidi aega ka koolimaja remonditöödeks. Alklasside poolel on värvitud klasside seinad. Teise korruse puitpõrandad said uue lakikihi. Loodame õpilaste mõistvat suhtumist nõudmisse kanda vahetusjalatseid.

Muutusi on kooli persona-lis. 1. septembrist alustab tööd klassiõpetaja Katrin Kadastik,

noortejuhina asub tööle Kai Laanemaa ning inglise keele asendusõpetajana Õie Tähtla. Soovime neile edu uues ametis.

2008/09 õppeaasta üldees-märk on seotud kooli ja lap-sevanemate koostöö suurendamisega. Eelmisel õppeaastal toimunud ümarlaudadest sel-gus, et lapsevanemad tahak-sid rohkem koolielus osaleda, kuid ootavad koolipoolset initi-siatiivi. Kavas ongi pakkuda erinevaid koostöövorme lisaks üritustele, arengustlustele ja üldkoosolekule.

Sügisel saab valmis kooli arengukava. Kõigil lapsevane-matel on arengukava lõplikul valmimisel võimalik kaasa rää-kida sügisel üldkoosolekul.

Lapsevanematel on lapse koolielus tähtis roll. Mitte ai-nult algklassides. Lapsevane-

mate huvi ja toetust vajavad kõik õpilased. Lapsevanemad saavad palju aidata kaasa laste koolirõõmu kujunemisele ja hoidmisele. Eelkõige oma ees-kujuga ja positiivse eluhoiaku-ga. Kuidas nad lapse hommikul äratavad, enne kooli rõõmsalt häälestavad. Kuidas nad õh-tul tunnevad siirast huvi lapse koolielu, õppetöö, sõprade, te-gemiste vastu. Leiavad aega iga päev vaadata õpilaspäevikut, vihikuid. Tunda koos heameelt tema uute teadmiste üle.

Soovin kõigile lapsevane-matele võimalust nautida koo-liaega koos oma lastega ja teha see meeldejäävaks ja meel-divaks oma lastele ja endale. Head uut saabuvat õppeaastat!

Ene Säinast

Piusa külustuskeskus arvutigraafikas (vt Ülo Plakso artiklit „Eurorahade kasutamisest Orava vallas“)

KAIKA SUVEÜLIKOOLO ORAVAL

Kaika Suveülikool Oraval läks korda

Tänavuse Kaika Suveülikooli rektorina tahan alustada tänusõnadega kõigi nende tublide Orava inimeste poole, kes suveülikooli korraldamise enda peale võtsid ja selle tööga suurepäraselt hakkama said. Peakorraldaja oli väsimatu Kai Laanemaa, vallavanem Ülo Plakso oli nõu ja jõuga kõikjal abis, Maaja Glaser korraldas laste koolitamist ja ekskursiooni ning oli nii avaiütuse kui ka peoõhtu üks kandvaid tähti. Aile Mällo valmistas oma tubli kokkade naiskonnaga maitsvat sööki jooki rohkem kui 160 osavõtjale. Need tublid daamid olid endaga kaasanud ka oma pered, kes kõik ühel või teisel viisil suveülikooli korraldada aitasid.

Tänusõnad kuuluvad Orava Põhikoolile (mis Ülo Plakso tabava ütlemise järgi kolm päeva ülikooli staatust kandis) ja Orava kultuurimajale. Aitäh Ene Säinastile, Aino Suurmannile, Milvi Raudsepale. Suveülikool on väga tänuväärne kõigile Orava kultuuritegelastele, kes oma tantsu, laulu ja luuletustega näitasid Oravat kui tugevat ja elavat kultuurikantsi.

Meie suveülikooli eriline professor oli muidugi Helve Lübeck. Ilma temata poleks ülikool olnud see, mis ta oli. Helve pidas avaloengu Orava aja- ja kultuuri loost, tutvustas muuseumi ja ekskursioonidel olid tema selgitused kõrgelt hinnatud, samuti ülevaade Vana-Kordost.

Kaika suveülikool kannab mitut eesmärki. Üks neist on Vana Võrumaa mõne kihelkonna lähem tutvustamine ja süvenemine selle piirkonna ellu. Tänavu oli selleks piirkonnaks Orava vald. Me ei mõtle iga päev selle peale ja võib-olla kõik ei teagi, kui rikas on Orava aja- ning kultuurilugu. Me saime ülevaate vanemast inimastusest Oraval ja võib arvata, et see on märksa vanem kui Eesti teiste piirkondades, sest mandri- jaast pärast viimast jääaega vabanes Orava samuti varem.

Väga sisukas oli Tartu Ülikooli professori Tiit Rosenbergi loeng von Liphartide perekonnast ning sellest, et Orava on olnud üheks nende koduks. Orava oma mees

Leo Kunnas kõneles Oravat rääkinud sõdadest ning ajaloost pärit õpetusena pani südamele, et Eesti riik panustaks jätkuvalt oma kaitsevõime tugevdamisse. Leo Kunnase loeng oli selline, mis kindlasti pani paljusid mõtlema.

Kõiki loenguid ei jõua refereerida. Ütlen neile, kes ülikooli ei jõudnud, et teil on, mida kahetse- da. Kahest loengust aga siiski veel. Eesti Maanteemuuseumi direktor Mairo Rääsk rääkis Orava teedest ja raudteest (Vana-Kordo ütle- misel järgi: kord tuleb aeg, kui terve maa tehakse risti-rästi rauast teid täis ja läbi Vivva küla maade sõidab raudruun, kes tuliseid süsi sööb ja tossu välja ajab) ja selle käigus vanu fotosid vaadates oli kahju

neist imposantsetest raudteesildadest üle Piusa, mis 1941. aastal hävinesid. Eesti Kirjandusmuuseumi vanemteadur Anu Korb rääkis ja näitas filmi Orava külast Siberis, nimelt on 19. sajandil siitkandist välja rännanud inimesed rajanud samanimelise küla Venemaa avarustes.

Suveülikooli mõte on ka tugevada seda vana miilt ja väge, mis Eesti rahva elujõulisena hoiab ning ei lase globaliseerumise tormidel meid minema pühkida. Seda jõudu me kõik saime ning loodan, et seda sai ka Orava.

Urmas Klaas
Suveülikooli rektor

Kommentaare, arvamusi, hinnanguid

1989. aastal Kaikal alguse saanud üritus toimus käesoleval suvel Oraval.

Suveülikoolis toimuva kohta oli eelnevalt infot nii maakonnalehes Koit kui ka peakorraldaja Kai Laanemaa poolt toimetatud erilehes Kaika Suveülikool Oravil. Osalejaid oli pea igast Eestimaa nurgast.

Viibisin taolisel üritusel esimest korda ega osanud eelnevalt toimuva kohta midagi arvata. Osalisena pean aga tõdema, et need kolm päeva möödusid linnutiivil. Mul pole mõtet ümber jutustada kogu kava. Seega peatun vaid sellel, mis äratas erilist huvi.

Reede, 7. august.

Peale avatseremooniast kooli trepil, kus rektoriks valitud Urmas Klaasile pandi kaela ametikett, kogunes seltskond kooli aulasse. Põhiettekanded pidasid Helve Lübeck, Sulev Iva, Evar Saar ja Anu Korb.

Kaika Suveülikooli rektor Urmas Klaas.

Leo Kunnas.

Anu Korb rääkis Orava külast Siberis, kus veel 1996. a. elas 100 peret. Igas peres oli vähemalt üks inimene, kes oskas eesti (võro) keelt. Soodetagusel Nikolajevka külas elas koguni 190 eestlast, sealt on paljud abiellunud ka Orava külla. Orava külas on säilinud laulustraditsioon.

Näidati ka videofilm, kus naised võru keeles laulsid ja kõnelesid. Olid ka nimekirjad väljarännanute kohta.

Õhtul tervitati suveülikooli rahvast kontserdiga Orava kultuurimajas. Esinesid kõik kolm kultuurimaja rahvatantsurühma, Maaja Glaseri Käopojad, Anneli Lätting luges Marko Dolgoševi luuletusi. Lõpuks tantsiti vanu tantse ja mängiti ringmänge. Väljastpoolt tulnud rahvas kiitis kontserti taevani. Kell 22 algas filmiõhtu.

Laupäev, 8. august.

Laupäeva- ja pühapäevahommikut alustati rahva ühislaulmisega koolimaja trepil. Laulmist juhatasid Urmas Kalla ja Urve Järg. Viimane oli mitmedki kirjakeeles tuntud laulud ümber sõnastanud võrukeelseks.

Sel päeval oli ka kohalikku rahvast rohkem kohale tulnud. Olid erakordselt huvitavad loengud. Vastseliina kihelkonna vanemast ajaloost arheoloogia järgi kõneles Arvis Kiristaja. Tal olid näitlikustamiseks väga huvitavad kaardid.

Professor Tiit Rosenbergi loeng „Vahtsõliina Liphartid ja Orava mõisa“ tekitas väga elavat vastukaja. Ettekanne andis ülevaate Liphartid suguvõsast, nende hulgas ka Orava karjamõisa omanikust.

Näiteks üks, Guido Reinhold v. Liphart (1801-1842), keda kutsuti Viido-härraks, oli Kreutzwaldi sõber. Või fakt, et viimane Rein- dorf v. Liphart (olles ise kunstnik) emigreerus Saksamaale koos osaga Raadi mõisa kunstikogust. Nende järglasi elavat veel Ameerikas, Austrias, Saksamaal.

Sovhoosiajast Oraval kõneles kokkuvõtlikult, ent väga huvitavalt endine sovhoosidirektor Aivar Sulg.

Selle päeva esinemised lõpetas Leo Kunnas, kõneldes läbimõeldult teemal „Orava läbi sõjaajaloo“. Kell 14 algas ekskur-

Kooli saal oli kuulajaid täis.

sioon Orava valda mööda. Käidi Piusa koobastes, näidati oletatavat Vana-Kordo elupaika, peatuti Päevakeste külas, Põrguhaua ja lõpetati 4- tunnise ringisõit Orava vabadussamba juures. Seekordne pido-õdak toimus taas kultuurimajas, kus vaatasime Krabi küla- teatri näitemängu. Punkti päevale pani simman bändiga „Anna minna“.

Pühapäev, 9. august.

Esimene ettekanne oli Vana-Kordost, Orava kandi tuntud prohvetist. Kõnelesid Helve Lübeck, Nele Reimann-Truija ning Kristi Salve.

Üllatuseks oli loeng „Oravalt pärit lavastaja Paul Sepa perekonna lugu“, mille esitas Evar Saar. Paul Sepp sündis 1885 Ala-Hanikases. Hariduse sai Venemaal, oli isegi Kiievis teatristuudio õppe- jõud. Abiellus kuulsale vene näitlejanna Maria Merkulovaga. Tuli Eestisse, lavastas põhiliselt maailma klassikat. Tema lavastustes tõusis täheks näitleja Liina Reimann.

Orava teedevõrgust ja raudteest pidas ettekande Mairo Rääsk Varbuse maanteemuuseumist.

Erakogudest olid saadud väga huvitavad pildid sildadest, millest valdav osa hävis 1941. aastal sõjas. Piusa silla, mille pikkus oli 59,2 meetrit, ehitas Taani firma. Tartu-Petseri raudtee ehitus maksis 6 miljonit krooni.

Järgnesid kaks ettekannet võro keelest ja meelest. Esimene põhines uurimisel, kus küsitlejaks oli

Aino Suurmann. Uuringust koorus välja mõiste, et ääreala kultuur on väga tugev, sinisele rahvale on iseloomulik suguvõsa au sees hoidmine, sõbralikkus, lahkus.

Vallavanem leidis, et mõni kirikujutlus võiks ka võro kelles olla.

Evar Saar rõhutas, et tähtis on hoiak ja keel on pärimus.

Arvamusi

Urmas Klaas tõdes, et programm oli mitmekesine. Samuti kiitis ta kultuuriprogrammi. „Võtami ülikooli südamesse kaasa,“ lausus ta lõpetuseks.

Triin Iva Võru Instituudist ütles: „Ettekanded olid väga huvitavad. Kohalikud inimesed on väga südamlilikud. Väga lahedad olid poemüüjad. Eriti õnnelikud olid lapsed, sest neile jagus kolm päeva häid tegevusi.“

Märkus: Kõigil kolmel päeval tegeles lastega Maaja Glaser. Küll teigi ta nendele ekskursiooni, õpetas liivatrükki, korraldas matkamängu, näitas koorelahutamist (piima sai Riina Sabaliski käest), tutvustas margapuuga kaalumist, tegi mängu ning kui täiskasvanud juba viimasele lõunasöögile läksid, oli Maaja veel lastega Tuulemäel. Jäigi küsimata, mida nad seal tegid. Emad ei jõudnud Maajat ära kiita, samuti peoõhtul osalejad.

Küll Eichenbaum (Võru Instituudi direktor): „Loengute kava oli väga hea. Mõni ettekanne vääriks avaldamist, näiteks Aivar Sule ettekanne sovhoosist ja Siberi eestlaste lugu (Anu Korb).“

Jüri Pallo, pastor (praegu Ca-

lifornias): „Väga meeldis. Väga hea korraldus. Tagasi Californiasse lähen jälle võrukekena.“

Elina Visnapuu (proua Tartust): „Siin olid koos Lõuna-Eesti intelligents ja aristokraatia. Ülikool oli väga hinge hariv. Üks paremaid ettekandeid oli Tiit Rosenbergit. Samuti kõneles Päevakesel väga südamliselt Ann Mikiver.“

Helga Laanpere (teadur, Tallinna Võro Seltsi liige, mitmete sõnaraamatute koostaja) arvas samuti, et üritus oli väga hariv.

Ann Mikiver (Friedrich Kölli tütar) kiitis kokki, imetles Maaja väsimatut tegevust. Talle meeldis kultuurprogramm ja see, et isakodu on leidnud lõpuks hea peremehe.

Üritus lõpetati suure autasustamisega. Palavaimad tänuaplaudid kõlasid Kai Laanemaale, Urmas Klaasile, Helve Lübeckile, Maaja Glaserile ja peakokale Aile Mällole. Tänukirja said veel Ülo Plakso, Ene Säinast ja kultuuri toetavad organisatsioonid.

Viimased märkused: Nagu eespool juba mainitud, sai peakokk palju kiitust. Aga tema naiskonnas olid veel tegevad Anu Raja, Evelin Ivanovna, Kaie Kartsepp ja abiks ka Keidy Nael.

Koolimaja fuajees oli avatud müügilett, kust sai osta kirjavara ning T-särke. Seal olid abiks mitmed Orava kooli endised ning praegused õpilased.

Milvi Raudsep

Võrukeelsete juttude konkursilt

3. augustil 2009 kutsuti parimad võrukeelsete kirjatööde kirjutajad Võru kultuurimajja Kannel

autasustamisele ja raamatu "Lõunahummogu lumm" illustraatori Monica del Norte näituse ava-

misele. Alguses võtsid sõna Võru linnapea Kersti Kõosaar, Võru instituudi direktor Külli Eichenbaum ning võistluse korraldaja Kadri Giannakaina Laube. Pärast seda algas autasustamine. 4. - 6. vanuseklassi 1. - 2. kohta jagas Hella Lillmaa jutuga "Mu vanavanõmba ja näide elo" (juhendaja Maarika Kaldmäe). 7. - 9. vanuseklassi 1. koha võitis Merli Ilves looga "Õnnömünt" (juhendaja Maaja Glaser). Raamatusse pääsesid veel Karmen Hõöveli, Kerly Kerge ja Helger Hääle kirjutatud lood. Kõik kirjutajad said kingiks raamatu "Lõunahummogu lumm" ja väikese meene.

Juhendajad Maarika Kaldmäe ja Maaja Glaser ning esikohale tulnud õpilased Hella Lillmaa ja Merli Ilves.

Merli Ilves
9. klass

Mu vanavanemba ja näide elo

Mu vanaimä Silvi Mäeots om sündünü 11. oktoobril 1943. aastal Tedre küläh. Pereh oll 3 tütart ja üts poig. Õgal latsel oll joba varakult uma tüü. Neläaastaselt läts vanaimä tsiakarja. Tsiku oll väega pallo, õgal tsial uma nimi. Tsirole oll vajja haina kakku ja peedilehti tsaka. Viieaastadsolt sai minnä joba lehmi ja lambit karatama.

Karah käuti jürüpääväst(6. mai) ja lõpõdadi mihkclipääväl. Mõni lehm oll väega kuri ja naas tõisiga pusklema, mõnel läts sarv katski ja sis tsilku säält verd. Vanaimäl oll hüä pinikõnõ, kiä avit karja hoita ja es lasõ näid vilänurmõ pääle.

Külälatsõ tulli kara mano kok-

ko mängmä. Hullati hulvana ja küdseti liivakuukõ: liiva tsiuguti lätteviiga, pliini panti naabri Mureli laudu pääle kuioma. Ku süküs tull kätte, sis näkse Mureli esä, et lavva omma hukah, kõik savvi ja muta täüs. Sis sai latsõ kotoh karista'.

Sügüse läts vanaimä Navike kuuli. Jõulu aigu käve uno küläh, kiä tõi latsilõ raamatit ja kumpvekke. Noid raamatit loeti kõva helüga ka tõisile ette.

Lihavõttõ aigu minti vanõmbidõga üüse Obinitza kerikohe. Säält pidi saisma terve üü püstü. Hummogu, ku kodo minti, sis oll nätä' kui päiv lüü tandsu, a tuu oll õks seto pühi aigu.

Keväjä minti kaema suurvett. Tuud oll põnnõv kaia, kuis aja uja üle perve aja ja ujah oll nii pallo kallo, et püvvä vai korviga.

Suvõl käuti Antikovah raksuh. Lõhmuse aiah oll pallo vislapuid. Väikene veli esmõista kivve suust vällä sülädä ja tuu viidi pale raksuh käüki Võrru pümmesoolõ opilõ.

Suvõ lõpuh oll paasapäiv, koh anti kuuki, mett ja pliine. Käuti surnuaiah ja kerkoh.

Vanaimäl om juttõ väiga pallo, a naist kirota jälki tõõnõ kõrd.

Hella Lillmaa
6. klass

Teet Helm, Petseri rajooni administratsiooni juht Feodor Kohhanov, Vene välisministeeriumi Pihkva esinduse asejuht Vladimir Mihhailov, Urmas Klaas ja Orava vallavanem Petseri puhastusseadmete lähistel vestlushoos.

Koostöö arendamine kahe valla vahel

Orava vald ja Petseri rajooni Irboska valla kohalik omavalitsus sõlmisid käesoleva aasta 6-ndal mail koostöölepingu partnersuhete käivitamiseks majanduse, sotsiaal-, kultuuri ja spordi valdkondades, sh ühiste projektide ja programmide väljatöötamiseks ja realiseerimiseks.

Tulenevalt lepingust viibisin 8. augustil Petseri rajooni administratsiooni kutsel Põlvamaa delegatsiooni koosseisus külalisenä Petseri linna päeval.

Lisaks pidulikule vastuvõtule toimusid kohtumised rajoonijuhitidega, mille käigus arutati konkreetseid võimalusi koostöö arendamiseks. Töökohtumisel ilmnes, et mõlemal osapoolel on pakilisi

lahendamist vajavaid probleeme keskkonna vallas. Nimelt asuvad Eesti-Vene piiri vahetus läheduses, 350 meetri kaugusel Piusa jõest Petseri puhastusseadmed, mis on väga kehvast seisusest ja kujutavad otsest ohtu jõeale. Orava valla mureks on Orava keskasula kanalisatsioon ja puhastusseadmed, mis vajavad samuti hädasti uuendamist.

Petseri poolt on olemas ka huvi ühiste kultuuriprojektide elluviimiseks. Selleks plaanime juba lähiajal uut kohtumist Orava ja Petseri kultuurijuhtidega.

Ülo Plakso
Orava Vallavanem
ylo@orava.ee, 5182216

Eurorahade kasutamisest Orava vallas

EAS on langetanud otsuse Orava vallavalitsuse projekti „Külalustuskeskuse rajamine Piusa koobastiku looduskaitse alale“ rahastamiseks 18,5 miljoni krooni ulatuses.

Projekti toetatakse „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmist“ ja selle kogumaksumuseks on 21,8 milj. Hetkel on käimas riigihanke ettevalmistamine ehitaja leidmiseks. Külalustuskeskus peab valmima 01. juuliks järgmisel aastal.

Vallavalitsus on esitanud taotluse ka kohalike avalike teenuste arendamise (2007-2013) meetmesse Ora-

va Põhikooli spordiväljaku ja selle abihoonete välja ehitamiseks. Projekti kogumaksumus on 6,4 miljonit krooni ja taotletav toetus 5,48 miljonit krooni. Toetuse abil valmib Orava Põhikooli juurde staadion, millel paiknevad 4-rajaline ja 300 meetri pikkune staadioniring, 45x90m jalgpalliväljak, võrk- ja korvpalliplatsid, hüppe-, heite- ja viskesektorid ning muud staadionirajatised. Loodetavasti langetab siseministeerium otsuse rahastamise kohta sügisel.

Ülo Plakso
Orava Vallavanem

Põhikooli juurde valmib staadion.

Orava saab uue ujumissilla

Orava Rahvakultuuri Selts sai toetust külaelu arendamise meetmest 3.2. Projekt, mille artikli autor esitas PRIA-le juba käesoleva aasta jaanuarikuus, sai lõpuks positiivse otsuse. Projekti toetussummaks on ca 70 tuhat krooni. Ligikaudu 7 tuhat krooni on projekti omaosalus. Projekti käigus saab supluskoht uue ujumis/paadisilla. Sild on plaanitud ujuvana ja kaasaegsetest materjalidest, mis tagavad loodetavasti selle pikaealisuse. Ühtlasi on projekti käigus

eesmärgiks uuendada kõik laululava juures olevad pingid selleks vahetatakse välja kõik olemasolevad pingid ja paigaldatakse uued pingid kohtadele, kus need juba varem olid lagunenud ja likvideeritud. Hetkel on käimas tarnijaga lepingu sõlmimine. Kui kõik kulgeb plaanipäraselt, siis ehk on veel sel aastal võimalus, sooja sügise korral, sillalt vette hüpata.

Rein Kraak
Orava RKS juhatuse liige

Käsitöölaagris valminud nukud.

Maakondlikust käsitöölaagrist

8. ja 9. juunil toimus Põlva maakonna õpilaste käsitöölaager Pikajärve mõisas asuvas Cantervilla lossis.

Iga õpetaja võis laagrisse kaasa võtta 4 õpilast. Kuna laagris pidi toimuma ka nukukonkursi tööde autasustamine, siis meie koolist saidki laagrisse tulla need lapsed, kes konkursi jaoks nukud valmistasid.

Seekord õpetati töötubades kõlavõõde valmistamist, riidest juuksekaunistuste voltimist, pesunäppidest nukude tegemist, minigobelääni ja klaasehete valmistamist ning palju muudki. Lapsed said valida endale meeldivad töötoad.

Käsitöölaagri lõpetamisel oli külaliseks käsitöömeister Heli Raidla, kes tegi kokkuvõtte nukukonkursi kohta. Nukkude valmistajad said tänukirjad, kingitused ja maiustada tordiga. Oma vanuseklassis sai 2. koha Diana Illak, kelle neegrinukku imetleti originaalsuse poolest.

Põlvamaa laste poolt tehti ettepanek uuel õppeaastal oma valmistatud jäneste konkurss korraldada. Käsitööhuvilised võivad juba nuputama hakata, millise jänese nemad teeksid!

Marje Ilves
käsitööõpetaja

Laagrilised Maarja Tein, Merli Ilves, Karmen Hõövel ja Diana Illak

Kolm paremat paari. Paremal Helger ja Taavi.

Edukas võistluspäev Pärnus

Laupäeval, 8. augustil toimus Pärnus Eesti meistivõistluste rannavõrkpalli turniir U-16 vanuseklassis. Turniiril osales 12 paari üle Eesti. Kuna Oravalt minu vanuseklassis mängijaid polnud, kutsusin enda paariliseks Põltsamaa poisi Taavi. Taaviga tutvusin eelmisel aastal, kui mängisime oma võistkonnaga Eesti meistrivõistlustel Võrus, koos oleme olnud ka Särevere võrkpallilaagris. Seega võistlejana tunnen Taavit ning tean, mida ta oskab.

Laupäeva hommikul algas meie teekond juba väga vara. Nii mina kui ka Taavi elame Pärnust kaugel, tema tuli bussiga Põltsamaalt ja mina tuln oma treener Venduga Oravalt. Kui me Pärnusse jõudisime, oli juba enamus võistlejaid kohal, registreerisime ära ja kohe saime teada, kes on meie esimesed vastased. Esimesteks vastasteks oli poisid Tartust. Kuna me polnud Taaviga varem koos rannavõrkpalli mänginud, oli see mäng meile mõlemale raske. Aga õnneks läks kõik hästi, saime Tartu paarist jagu seisuga 2:0. Teisteks vastasteks olid Pärnu poisid. Kuna meil hakkas koosmäng juba paremini sujuma ning olemas oli ka võidukogemus, saime edukalt jagu Pärnu poistest seisuga 2:0. Need kaks võitu andsid meile lootust, et me suuda-

me midagi saavutada. Järgmiseks algas meil pikk puhkus, kuna paare oli palju ja kõik ei mahtunud korraga mängima. Päike oli kõrvetav, aga me pidasime vastu ja lõpuks tuli ka meie mäng Võru poiste vastu. See mäng läks meil kehvasti, me kaotasime, aga treener Vendu ütles, et üks võimalus on veel ja see tõstis meie tuju ning soovi edasi võistelda. Meie eesmärgiks oli võita teine Võru paar ja seda me ka tegime, seisuga 2:1. Võit andis meile pääsu poolfinaali. Poolfinaalis mängisime vastamisi Saaremaa poistega, kes olid meist tugevamad, aga me mängisime oma mängu ning me teadsime, et nendest me jagu ei saa, kuid andsime selle vaatamata endast kõik. Kaotasime Saaremaa poistele ning hakkasime finaalis mängima kolmanda ja neljanda koha peale. Finaalis mängisid 3. ja 4. kohale meie ning Võru poisid, kellele me kord juba kaotasime. 1. ja 2. kohale mängisid meid võitnud Saaremaa võistkond ning nende vastasteks oli segapaar-üks poiss Türilt ning teine Saaremaalt. Esimese mänguna toimus 3. ja 4. koha mäng. Mäng oli pingeline, kuid suure pingutamise peale saime jagu Võru poistest ning saavutasime Eesti rannavõrkpalli meistrivõistlustel auhinnalise kolmanda koha.

Esikolmik peale finaali: 1. kohal Türi ja Saaremaa poisid, 2. kohal Saaremaa poiste võistkond ning 3. kohal mina ja Taavi.

Olin saavutuse üle väga õnnelik. Ka treener Vendu rõõmustas selle tulemuse üle väga. Olen juba 4 aastat käinud Vendu juures võrkpallitreennis ning tänu pidevatele treeningutele ja erinevatele võistluskogemustele nende aastate jooksul, saavutasin ma Eesti meistrivõistlustel rannavõrkpallis 2009 poiste U-16 vanuseklassis 3. koha. Auhinnaks sain võistlustel medali ning karika.

Tavaliselt mängin Orava SK nime all oma kooli poistest koosnevas võistkonnas, kuni uue võrkpalli hooajani saan mängida kolmes vanusegrupis U-16 ja U-18 ja U-20. Oleme Orava poiste võistkonnaga Põlva maakonna meistrid kooliliigas ning teistel võistlustel tublisti kaasa teinud. Tulemused on tänu sellele, et oleme need neli aastat teinud talvel saalis ning suvel rannas treeninguid, kõik see on meile tulnud kasuks.

Mulle meeldib mängida võrkpalli, tahan ka edaspidi selle alal oma oskusi täiendada ja osaleda edukalt erinevatel võistlustel.

Helger Hääl
9. klass

Särevere laager

06.-15.07.2009 käisid taas Orava Põhikooli lapsed treening- ja vabaajalaagris Türi lähedal Säreveres. Seda korraldas Tallinna Spordiseltsi Kalev Spordimängude kool. Laagri põhitegevus oli võrkpalli mängimise õpetamine, oskuste kinnistamine ning üldkehalise ettevalmistuste arendamine. Treeningrühmad olid moodustatud vastavalt vanusele ja oskustele. Orava Põhikoolist lapsi käis kokku kuusteist: Kaisa, Greta, Randy, Laura, Marta, Robi-Alvis, Markus, Ardi, Karin, Katariina, Mehis, Andri, Siim, Tauri, Helger ja kaasas oli ka meie treener Vendu.

Kohale jõudes jaotati meid laiali ühiselamutesse. Saime va-

lida, mitmesesse tuppa tahame minna ja kellega. Kui asjad olid lahti pakitud, läksime laagri esimesele lipuheiskamisele. Seejärel jaotati treeningrühmadesse. Lipuheiskamine toimus iga uue päeva algul. Iga päeva lõppedes langetati laagrilipp. Esimese päeva õhtul moodustati kümme gruppi õhtuteks üritusteks.

Õhtusi üritusi oli palju: köievedu, karneval, viktoriin, korvpalli vabavõistlus, rahvastepall, võrkpall (laagri laste ja treenerite vahel), disko ja ööjooks. Ka sel aastal käisime Veskisilla puhkeskeskuses. Meie oma treeneriga käisime minigolfis, poisid aga sõitsid kardiga. Lisaks sellele said lapsed veel poulingut ja peintpo-

li mängida ning kanuuga mööda Pärnu jõge sõita. Nii kulgesid meie laagripäevad treenides ja huvitavalt aega veetes. Eelviimase päeva õhtul toimus laagri lõpupidu. Peo jaoks pidi iga rühm ette valmistama laulu, tantsu või mõne muu esinemisnumbri. Esitusnumbrid olid väga mitmekesised: jälgendati oma treenerit, lauldi, loeti luuletusi, tantsiti, esitati akrobaatilisi trikke. Laager oli trenniderikas, leidsin palju uusi tutvusi, kogesin suurepäraseid elamusi. Jääme ootama uut aastat, et saaks taas Särevere laagrisse.

Katariina Keerd
9. klass

SPORT • SPORT

Spordipisik suguvõsas

Nii mitmedki on õhtuti näinud Vahurit maanteel jooksmas või rattaga sõitmas. Juba talvel üllatas mind maakonna suusatamise meistrivõistluste stardiprotokoll, kus oli mitu tuttavat nime. Tänu nendele tähelepanekutele tuli mul mõte kirjutada Vahur Loosaarest, kelle hobiks on väga pikka aega olnud sport. Samas on ta eeskujuks nii oma lastele kui ka õdede lastele, kes samuti tegelevad erinevate spordialadega.

Meie lapsepõlvkodus olid olemas ketas, kuul, pallid, talveks suusavarustus ja uisud. Tähtis abivahend stopper oli samuti tihti kasutusel. Ülejäänud vajaliku tegime endale ise, oli see siis kaugushüppkast või talvel uisuväljal. Talvistel suusasõitudel oli sõitjate rida küllaltki pikk. Rajameister oli alati Vahur, raja pikkus ulatus kuni 8 km-ni ja kulges Vivva metsade vahel ja raudtee ääres. Suusatamises tunti tol ajal ainult klassikastiili, see nägi ette pikki suuski. Külmal talvedel tegid poisid uisuväljaku Vivva endisesse kruusakarjääri, seal käisid hokit mängimas ka Orava poisid. Seltskond oli lõbus ja sõbralik, lastel mõnus puhkus vabadel hetkedel kindlustatud.

Suvised pallimängud kuulusid õhtuste tegevuste hulka. Kui loomad olid karjamaalt koju aetud, siis läksime külalastega mängima.

Tänase päevani kohtub pere sünnipäevadel ja meenub üks maikeine pidu Vivval, kus meespere unustas end mitmeks tunniks õue palli mängima.

Sangpommid kaaluga 16 ja 32 kg kuulusid vanaisa Evaldile. Tema sportlik vorm oli omal ajal samuti arvestatav. Kodus on säilinud diplom, mis on välja antud 23.01.1950.a Aksel Loosaarele, kes saavutas Võrumaa koolinoorte kehakultuurikollektiivide vahelistel spordivõistlustel I koha 10 km suusatamises (isa oli siis 15 a).

Laste saavutusi hinnati kodus ja kõik oma diplomid panime toa seinale. Praegu on meie kodudes kohad, kuhu on riputatud medalid, aga diplomid on talletatud kaustades.

Vahuri esimene diplom on saadud ligi 35 aastat tagasi ja tänaseks on neid kogunenud sadakond. Tookord sai ta oma auhinna kohal 2 km suusatamise eest Hanikase koolipoisina. Peale koolilõpetamist oli ta tugev tegija ka Moskvas sõjaväes olles. Vahepeal oli mõneks ajaks võistlustest osavõtt vaibunud, kuid viimase kümne aasta jooksul on ta uue hooga sporditegemisele pühendunud. Liidrite hulka on ta tõusnud nii kergejõustikus, jooksudes, suusatamises kui ka rattasõidus. Viimasel ajal on ta avastanud uue

huvipakkuva ala - triatloni, kus on ujumine, rattasõit ja jooks. Ka sellel alal on ta juba saavutanud Eesti meistrivõistluste hõbemedali. Suvised nädalavahetused möödudvad tihti võistlustel, mis toimuvad üle vabariigi erinevaid kohtades. Suureks toeks on pere, kes võistleb võimalusel ka ise. Tublisti esinesid Vahur ja Henri 2008. a. Põlvamaa jooksusarjas, kus mõlemad tulid oma vanuseklassi võitjateks.

Palju jõudu ja energiat võtavad Tartu maratoni neliküritused, millest Vahur on osa võtnud 7 aastal. Neliküritus koosneb Tartu maratonist - seal suusatatakse 63 km, jooksumaratonist, pikkusega 23 km, rattarallist, raja pikkus 130 km ja rattamaratonist, mille pikkus on ka 63 km.

Selle hooaja eesmärgiks on osaleda Eesti meistrivõistlustel triatlonis poolpikal distantstil. Selle võistluse käigus tuleb ujuda 1,9km, rattasõidu pikkus on 90 km ja jooksma peab 21 km.

Nüüd on Vahur võistlemise kõrvalt sõrme andnud ka korraldajate poolele Oraval toimuva triatloni idee autori ja korraldajana.

Küsisin nooremalt põlvkonnalt, missuguse alaga keegi tegeleb, mis on väärtuslikum medal ja mitu medalit on juba kogunenud.

Vallo (21) - tegeleb orienteeru-

Pildil Vahur ja Henri saadud medalite ja karikatega.

Foto erakogust

mise ja triatloniga, parimaks peab Eesti meistrivõistluste pronksi orienteerumises, medaleid 20 ja 2 karikat.

Siim (16) - tegeleb võrkpalliga. Hea tulemus Põlva maakonna meistrivõistlustel võrkpallis nii koolinoorte kui ka Orava meeskonna kuld, 9 medali ja 3 karika omanik.

Lauri (13) - tegeleb suusatamisega, karate ja võrkpalliga. Parimaks peab Eesti meistrivõistluste dojo kumites (võitlus reaalse vastasega) pronksmedalit.

Medaleid kogunenud 13 ja 1 karikas.

Robi - Alvis (13) - tubli noorkotkas, kes talvel armastab suusatada. Saavutanud Noorte Kotkaste Põlva maleva Kotka rännakul võistkondliku I koha.

Koju toonud 5 medalit ja 2 karikat.

Henri (10) - hakkaja paljudel spordialadel, eelistab karated, jookse, pallimänge. Parim tulemus Skandinaavia lahtistel meistrivõistlustel katas (võitlus kujutletava vastasega) kuldmedal. Kodusele auhinnariivile on kogunenud 29 medalit ja 8 karikat.

Ka Kelli (8) ja Laivi (7) on juba oma esimese kuldmedali omanikud, esimene suusatamises ja teine jooksus.

Need on vaid parimad tulemused. Aga kui palju on võistlustest üldse osa võetud ja kui palju on kulunud treeningtunde, seda teavad ainult asjaosalised ise.

Alati ei pea eesmärgiks seadma kõige kõrgemaid sihte, piisab, kui tegelda tervise huvides endale meelepärase alaga.

Aili Nurm,
Vahuri õde

Külapäev Lepassaares

Ühel jaanuarikuu pimedal õhtul kogunes väike hulk aktiivseid külalaelanikke ühe Lepassaare kodu hubasesse kööki, et arutada oma küla elu ja tuleviku üle.

Lepassaare on ajalooline ja väga armas küla. Juba esimesel kokkusaamisel otsustati korraldada sel suvel külapäev, et koju kutsuda endised külalaelanikud.

Lume minekuga algasid külas suured tööd. Kõigepealt võeti ette jaamahooned koristada ja hädapärased remonditööd. Vana jaamahooned on nn. konserveeritud 20 aastat tagasi, et hoone säiliks. Akendelt võeti ära laudis, ukseid said hingedeled, välja lõhuti hiljem ehitatud vaheseinad, parandati treppi, värviti aknaid . . .

Jaama ees olev park sai uue ilme, võeti maha võsa ja ohtlikud puud. Kui kõik risu oli koristatud, täideti maa-ala, mis oli väga vesine ja madal liivaga. Taastati lillepeenrad ja niideti muru.

Laupäeval, 13. juunil oodatigi kõiki kaugeid ja lähedasi külalisi Lepassaare külapäevale. Vihma kallas hommikust saati rohkem, kui ämbriga. Aga, kui kell sai viis, ei seganud see rahva saabumist. Inimesi muudkui tuli ja tuli.

Algselt oli päevakava enamuses õues planeeritud. Kiiresti tuli teha ümberkorraldusi ja kogu kavaga koliti jaamahoonesse. Vana ootesaal sai puupüsti rahvast täis ja inimesi jagus hulgaliselt ka perroonile.

Kuna raudtee on lepasaarelaste jaoks erilise tähtsusega, oli see ka teemaks. Sissejuhatuses laulsid Lepassaare oma küla tüdrukud Karet ja Miia - Meiki laulu "Vana vaksal" kitarri saatel. See kõlas imeilusti ja raske pole aimata, mida inimesed tundsid. Õhtujuht oli sellel päeval loomulikult "jaamaülem". Oma tervituskõnes rääkis ta, kuidas sündis mõte tänane päev korraldada. Rõhutas küla erilist ja kui palju muutus küla seda sündmust oodates. Jaamahoonel on nagu uus elu alanud. Park on saanud kauni ilme ja majapidamisedki on tänaseks eriti valmistunud. Külapäevale olid oodatud ka teiste valla külade esinejad ja parima kava esitaja kuulutati Külapäeva 2010 korraldajaks. Suure ettevalmistuse oli teinud Kahkva küla. Kava oli üles ehitatud, kuidas Kahkva rahvas Orava jaamast rongiga Lepassaarde peole tuli. Lõbus laul, huumor ja pillimäng täitsid peagi kogu saali. Seejärel astus üles külakapell esotsas Lepassaare viimase jaamaülem Hilja Koltiga. Külakosti töid ka Orava Kultuurimaja laulukoor, nais- ja mem-medetantsurühmad. Väga südamliku ja põhjaliku ülevaate külaajaloost tegi kauaaegne pedagoog ja lepasaarelane Tamara Moor. Tamara Moor meenutas aegu, kui Lepassaare maad kuulusid veel Vastseliina mõisnikule. Algul kandis jaamgi Vastseliina nime.

Jaama lähedale ehitas mõisnik endale peatuskoha, mis hiljem pikki aastaid oli apteegimajaks. Raudtee äärde tekkis küla. Raudtee andis pikki aastaid tööd paljudele inimestele. Hiilgeaegadel oli jaamas korraka tööle üle 20 inimese. Olid jaamaülem, jaamakorraldajad, pöörmeseadjad, mehhaanikud jne. Raudtee väärtustas oma töölist. Käis raudteepood. Jaama läbisid Tallinn - Pihkva reisirong ning Petseri - Valga - Tartu liinil sõitis rong neli korda päevas. Umbes iga poole tunni tuli kaubarong. 2003. aastal peatus Lepassaares viimane reisirong ja suleti ka jaamahooned.

Külas oli veel teemestri ja oskond, kauplused, apteek, velskripunkt, kokkuost, postkontor - telefonijaam. Postivahetus käis raudteel. Postkontor suleti möödunud aastal. Algselt külas kooli polnud. Käidi Tabinasse ja Hanikasse. 1950. aastal ehitati kool Jantrasse, siis käisid Lepassaare lapsed sinna kooli, see oli ligidal. Algselt oli koolis umbes 40 last, hiljem kool suleti õpilaste vähesuse tõttu. Seejärel võitlesid Lepassaare lapsevanemad külla oma kooli, mis ehitati vanast talu- majast. Vanemad löid ehitusel kaasa. Aitasid ruumide sisustamisel, rajasid haljastust. Kool oli 4-klassiline ja lapsi 30 - 40. Kooli avamisega elavnes külas kohe ka kultuurielu, oli ju koht kooskäimiseks. Moodustati laulu- ja mänguselts. Tegutsesid laulan-

samblid jakülakapell. Esinetikohalikel pidudel ja käidi kaugemalgi. Tamara Moor kiitis, et liiklus on külas hea, side on Võru ja Orava mitu korda päevas. Kaks korda nädalas käib autokauplus.

Seejärel koguneti perroonile, kus tantsijad vihmas trotsisid. Külakokad olid keetnud maitsva seljankasupi, mida külalistele pakuti. Kui rahvas oli supist sooja saanud, koguneti taas jaamahoonesse, kus algas simman ansambliga DOLORES. Peatselt oli tantsupõrand rahvast täis ja meelolu ülev.

Nagu juba alguses mainisin, nägi külarahvas palju vaeva selle sündmuse õnnestumiseks. Aitäh teile perekond Visnapuu; Hilja ja Lembit Kolt; Maia ja Heinar Lõhmus; Silvi Lõhmus; Ruve Moor; Tamara Moor; Kalle ja Galja Luik; Eda Järvepera; Juta Puškina; Aino ja Kolja Puškin; Kalju Aganits, Mart Lõhmus; Tiina ja Aigar Vago; Artur Rauk. Süüdati lõke, mis põles kui meres ja sirutas oma leegid taevasse . . .

Keskööl kuulutasime välja KÜLAPÄEVA 2010 korraldaja: suure aplausi saatel kinnitati selleks KAHKVA KÜLA

Lõpetan Victor Huga viimaste sõnadega: "Armastada - see tähendab tegutseda. See on võitlus, mis kestab päevad ja ööd . . ." Armastage oma küla!

Küllil Pähn,
korraldaja

Tervitus kodukülale

Lepassaare rahvast ma tahan tervitada luulega. Jäi kõik ütlemata mul külapäeval vihma süül.

Tervitan sind, Lepassaare, mu lapsepõlve rõõm, mu muremaa. Jah, muresid siis oli rohkem kui lapsereõõme nautida.

Siis töötas siin apteegihoone, ravimtaimi korjasime kõigest väest. Mis sest, et kopikaid küll saime, aga taskuraha oli omast käest.

Ka töötas Lepassaares saekaader, ja vaguneid seal laaditi. Siit puitu propsidena veeti ja Venemaale saadeti.

Ei olnud rahval tööst siin puudu, ei puudust tuntud lõbustki. Siin iga laupäeva õhtuhakul, siis simmaneid meil peeti.

Kõik kauge aja takka jäänud, kuid lapsepõlveradadel veel jookseks nüüdki paljajalu, nopiks kullerkuppe niitudelt.

Ma soovin Lepassaarde päikesära, ja vähem vihma paduna. Et kõik, mis läind, ei unuks ära jääks mällu kalli aardena.

Kirja pannud Lepassaare sündinud ja kasvanud Sinaida Türkson
Juuni 2009

ORAVA VALLAVOLIKOGUS

Orava Vallavolikogu 26.juuni 2009. aasta istungil

- Otsustati kinnitada Orava valla 2008. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne

- Otsustati täiendada Orava valla 2009.aasta eelarvet alljärgnevalt:

- Tulu liik 350 Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks Põlva Maavalitsusel 6 590 krooni ja tegevusala 07600 Muu tervishoid art.-le 55 majandamiskulud 6 590 krooni Orava valla tervisekomisjoni traumade ennetamisele suunatud tegevuste rahastamiseks.

- Tulu liik 350 Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskusele 38 500 krooni ja tegevusala 08202 Kultuurimaja art.-le 55 majandamiskulud 15

400 krooni ja tegevusala 092122 Põhikool kool art.-le 55 majandamiskulud 23 100 krooni 2009.aasta laulu- ja tantsupeol osalevate kollektiivide toetuseks.

- Otsustati algatada Orava vallas Kõvera külas asuva Saarma kinnistu (katastritunnus 54701:002:0058 pindala 3088 m²) detailplaneeringu koostamine. Planeeringuala suurus on ca 3088 m². Planeeringu eesmärk on ehituskeeluvööndi vähendamine ja maale suvemaja ehitamine.

- Otsustati määrata Orava Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvaks 9 liiget.

- Otsustati moodustada Orava Vallavolikogu 2009.aasta valimisteks Orava valla haldusterritooriumil üks valimisringkond mandaatide arvuga 9. Valimisringkonna nr 1 piirid kattuvad Orava valla haldusterritoriaalse

piiriga.

- Otsustati müüa otsustuskorras ilma enampakkumist korraldamata Orava valla omandis olev kinnistu Hindo, 8155 m², hinnaga 66 000 (kuuskümmend kuus) krooni.

Orava Vallavolikogu otsused, määrused ning protokollid on elanikele tutvumiseks Orava ja Hanikase raamatukogudes ning Orava vallamajas.

Elektrooniliselt saab õigusaktidega tutvuda Orava valla koduleheküljel <http://www.polvamaa.ee/index.php?page=385&> Määrused on avaldatud Riigi Teataja elektroonilises andmebaasis <https://www.riigiteataja.ee/ert/ert.jsp>

Riina Sabalisk,
Volikogu esimees

LANGETAME PEA

Mis tulema peab, see tuleb,
kellel aeg saab otsa, see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevasse tähe. /V.Osila/

Kalju-Villu Kolk	13.04.2009
Uno Allikas	26.06.2009
Vladimir Käst	03.07.2009

Õnnitleme

Õnnitleme Orava valla juubilare
ja eakaid sünnipäevalapsi!

Miks küll hoiab noorust hinges
veel ka siis, kui hall on juus?
See, et elu suures ringis
igal sammul kõik on uus.
Uus on iga koiduvalgus,
ükski päev ei kordu eal,
uued mured jäävad jalgu,
neist on üle uued head.

Laste traumad ja vigastused

(Algus eelmises lehes)

Tegevusohud kodu läheduses ja kaugemal

Laps kui mängija: lapsele võib muutuda kitsas koduõues mängimine igavaks, suurelamute lastel koduaeda sageli polegi. Seepärast on hea, kui läheduses on looduslikku metsa ja rohumaad. Elamurajoonides peaks jätkuma ruumi ka turvalise mänguväljaku jaoks, kus laps saab ohutult ronida, kiikuda, sõlmida omaealistega tutvusi jne.

Mänguväljaku ohutuse tagamisel peab eri tegevuspaikade vahekaugus olema selline, et tegevused ei segaks üksteist. Pindronimis- ja muude vahendite all, kust laps võiks kukkuda, peab olema kaetud kas 40cm paksuse liivakihiga või muu kokkupõrget pehmendava materjaliga. Mänguväljakute korrasolekut, ronimisredelite ja kiikede turvalisust on vaja pidevalt jälgida.

Sõidutee ei ole laste mängukoht. Ohtlik on ka vahetus läheduses olev sõidutee, mis ei ole piiratud taraga. Isegi täiskasvanu järelevalve all olev laps võib ootamatult söösta sõiduteele, nt. liblikat püüdes või kassi taga ajades.

Laps kui sportija: Ei ole kindlat vanust, millal laps võib saada oma esimesse jalgratta, tõukeratta või rulluisud. See on olenev lapsest, sobiva sõiduala olemasolust ning jälgimis-, õpetamis- ja treenimisvõimalusest. Laps võib lubada sõitma ainult liikluseta kohtades.

Kelgutada või suusatada võib spetsiaalselt selleks ette valmistatud maastikul või turvalisel künkal, mis on eemal liiklusest ja kus ei ole ohtlike esemeid (kivid, postid, raudrööpad), puid ja muid takistusi, mis võiksid last vigastada. Nii liuväljal, kui ka raskemal kelgu- või suusarajal varustage laps kaitsekiivriga.

Laps jalakäijana ja kaassõitjana: - ärge kunagi lubage tänaval last endast ette joosta ega jääda enda taha tulema. Eriti oluline on see lähenemisel sõidutee ületamiskohale.

- pidage meeles, et kõige paremini õpetab eeskujul! Seepärast

kandke ka ise helkurit ning ületage sõiduteed vaid lubava rohelise tule ajal või üle vöötraja, vaadates enne hoolikalt vasemale ja paremale ning veelkord vasemale, veendumaks sõidutee ületamise ohutuses.

- Kui tee on koos läbi käidud ning ohutu (sõidutee ületamine pole vajalik või toimub hästireguleeritud ülekäigukohas), võib koolieelikut valgel ajal lubada iseisvalt minna lähedale lasteaeda, mänguväljakule või sõbra juurde.

- Maanteel kõndige koos lapsega vasakul teepool, et olla kaitstud tagant tulevate sõidukite eest ning pidada paremini silmas vastu tulevaid sõidukeid. Kasutage tingimata helkureid ja heledat riietust, kui liigute hämaral või pimedal ajal.

- Kõik võõrad inimesed ei tarvitse olla lapsele ohutud. Seepärast tuleb lapsele selgitada, et ta ei läheks kunagi kaasa inimestega, keda ta ei tunne, ega võtaks vastu võõraste pakutud aineid.

Jalgrattal sõidutatav laps peab kindlasti olema varustatud kiivriga. Praegu toodetakse ergonomilisi lapseistmeid kuni 22kg kaaluva lapse jaoks (umbes kuni 5a. lapsele). Kui laps on liiga suur selleks, et mahtuda jalgrattale kinnitatavale lapseistmele, siis teda jalgrattal sõidutada ei tohi.

Autos sõidab laps tagaistmel. Kasutage alati ea- ja kasvukohast turvavarustust: turvaistet, -patja ja/või turvarihma suunajat.

Õnnetused ja nende tagajärjel tekkivad vigastused on välditavad!

- Õpeta last ohte tundma ja vältima ning ohtlikus olukorras õigesti käituma

- Muuda lapse elu- ja tegevuskeskkond lapsesõbralikuks ja turvaliseks

- Muuda laps vigastuste suhtes vastupidavamaks turvavahendite ning kehalise aktiivsuse soodustamise abil

Perearst

Nadežda Hovanskaja

Eesti Genealoogia Seltsi (EGeS) Võrumaa juurte uurijad
koostöös Orava vallavalitsusega korraldavad

Vastseliina kihelkonna sugupuude näituse

Näitus avatakse Orava kultuurimajas
koos Kaika suveülikooliga 7. augustil 2009.a.

Näitusele on välja pandud Vastseliina kihelkonna pärit ja Vastseliina kihelkonnaga seotud sugupuud ja suguvõsaurimused, samuti ajaloolise Võrumaa sugupuude uurimist ja Eesti Genealoogia Seltsi (EGeSi) tutvustavad materjalid.

Orava kultuurimaja on külastajatele avatud
esmaspäevast reedeni kell 10 – 16.
Näitust saab vaadata ka Kaika suveülikooli ajal 7.- 9. augustil.

Sugupuude näitust saab vaadata kuni 18. septembrini.

UUED ILMAKODANIKUD

Õnnitleme Orava valla ilmakodanikke ja nende vanemaid!

Elizaveta Varušina	09.06.2009
Karlis Rehemets	20.07.2009

Ostan kasvavat ja virmastatud võsa ning väheväärtuslikku metsa. Samas teen noorendike ja kultuuride hooldusraiad. Kontakt 525 3126.

MTÜ Piusamaa

toetab Orava Põhikooli õuesõppeklassi ehitust

18. august kell 17.00
Piusas muuseumikoopa ees
Aavo Otsa Trompeti III
Suveakadeemia kontsert

Esitlusel tuntud ja meeleolukad palad puhkpilliansambli poolt.

Üritusel korjatud raha-annetused lähevad Orava Pk õuesõppeklassi toetuseks.

Sissepääs tasuta

Info: 53016401
www.piusamaa.ee

Toimetuse kolleegium:	Milvi Raudsep, Ülo Plakso, Ester Valgemäe
Toimetaja kontakttelefon:	795 6494
Trükitud AS Võru Täht	